מאי ברשות ומאי שלא ברשות איכא אמרי

ברשות הויא לה שן ברשות הניזק ושן

ברשות הניזק חייבת שלא ברשות הויא לה

שן ברה"ר ושן ברשות הרבים פמורה ת"ש

הכנים שורו לחצר בעל הבית שלא ברשות

ובא שור ממקום אחר ונגחו פטור ואם הכנים

ברשות חייב מאן פטור ומאן חייב לאו פטור

בעל חצר וחייב בעל חצר לא פמור בעל

השור וחייב בעל השור אי הכי מאי ברשות

ומאי שלא ברשות איכא אמרי הא מני 40'

מרפון היא דאמר משונה קרן בחצר הניזק

נזק שלם משלם ברשות הויא לה קרן בחצר

הניזק ומשלם נזק שלם שלא ברשות הויא

לה קרן ברה"ר ולא משלמא אלא חצי נזק:

ההיא איתתא דעלתה למיפא בההוא ביתא

אתא ברחא דמרי דביתא אכלה ללישא חביל

ומית אחייבה רבא לשלומי דמי ברחא לימא

פליגא אדרב דאמר רב הויא לה שלא תאכל

אמרי הכי השתא התם שלא ברשות לא

קביל עליה נטירותא הכא ברשות קביל עליה

נמירותא ומאי שנא מהאשה שנכנסה למחון

חטין אצל בעל הבית שלא ברשות ואכלתן

בהמתו של בעל הבית פמור ואם הוזקה

חייבת מעמא שלא ברשות הא ברשות פמור

אמרי למחון חמים כיון דלא בעיא צניעותא

מידי לא בעי מסלקי מרוותא דחצר נפשייהו

ועליה דידיה רמי נמירותא אבל למיפא יכיון

. דבעיא היא צניעותא מרוותא דחצר מסלקי

נפשייהו הלכך עלה דידה רמיא נמירותא: הכנים שורו לחצר בעל הבית: אמר רבא

יהכנים שורו לחצר בעל הבית שלא ברשות

וחפר בה בורות שיחין ומערות בעל השור

חייב בנזקי חצר ובעל חצר חייב בנזקי הבור

אף על גב ידאמר מר יכי יכרה איש בור

יולא שור בור הכא יכיון דאית ליה להאיך

למלוייה ולא קא מלייה כמאן דכרייה דמי

ואמר רבא יהכנים שורו לחצר בעל הבית

שלא ברשות והזיק את בעל הבית או בעל

הבית הוזק בו חייב רבץ פטור ומשום דרבץ

פטור אמר רב פפא מאי רבץ שהרביץ

גללים ונטנפו כליו של בעל הבית דהויא

גללים בור ולא מצינו בור שחייב בו את

הכלים הניחא לשמואל ידאמר כל תקלה בור

נר מצוה

ב א ב מיי' פ"ג מהל' נזקי ממון הלכה יד

מתג משיו זה מיבוט מיים

מימן שלג סעיף ג:

ו ופי"ב הלכה ז סמג שם טוש"ע ח"ת סיתן שלח סעיף ג וסיתן תי סעיף ד: כב ד טוש"ע ח"ת סיתן

טוש"ע שם סעי' ד

ו סמג שם טוש"ע

ד סמג שם טוש"ע

הלכה ו ופ"א הלכה ז

וסימן שלח סעיף ג: בד ו מיי שם פ"ז הלכה

ח"מ סימן שלח סעיף ב: בה ז מיי שם פי"ג הלכה

לעיל יד. וש"נ],לקמן נא., ג) [לעיל ינונו. ד) ולטיל כחו ושיינו. ה) וב"מ כז. סח:ז, ו) ולעיל ל.], ו) [לף מו:],

תורה אור השלם ו. וְכִי יִפְתַח אִישׁ בּוֹר אוֹ כִּי יִכְרָה אִישׁ בֹּר וְלֹא יַבַּסֵנוֹ וְנָפַל שַׁמָּה שׁוֹר אוֹ

רבינו חננאל

ההיא איתתא דעלא למיפא בההיא ביתא ברשות מריה דביתא, אכל ברחא דמרי ביתא ללישה לשלומי ברחא ביתא. נימא פליג אדרב ראמ׳ היה לה שלא חאכל י ומשני התם לא אמ' רב הכי אלא דשלא ברשות על ולא קביל עליה בעל פירות נטירותא דבהמתו דרעל הריח. ארל הרא כיון דברשות עיילה קבלה עלה נטירותא דבהמתו דכעל הבית. ולא עוד אלא ווב ... דלמיפא כיון דלמיפא בעיא צניעותא דהא בעיא לגלויי ורועותיה כלישה וכאפייה וועווניה בלישה ובאפייה ומרי דביתא סלוקי סליק נפשיה הלכך עלה רמיא נטירותא, וכן הלכה, ודרב נמי איתה דהא רבא מברר טעמה ולא דחי לה. לא בעיא וכטחינה צניעותא ומרי דביתא לא מסליק נפשיה מביתיה . הילכר בטחינה פטורה. מתני״. בעל בעל . . הכניס שורו לחצר הבית וכול׳, אמר רבא הכניס שורו לחצר בא הכנס שהו להבו בעל הבית שלא ברשות וחפר השור בה ברגליו בור, בעל השור חייב י החצר ובעל החצר חיים בנזקי בור. ואע"ג דאמר מר כי יכרה איש בור ולא שור בור, הכא כיון דהוה ליה לאיתויי עפר ולטמייה ולא עבד, , ---כמאן דכרייה הוא דאמי. י ואמר רבה הכניס שורו לחצר חבירו שלא ברשות יהוזק בו בעל הבית, חייב, וכל שכן אם עמד שור והזיקו. אבל אם הרביץ גללים ונטנפו כליו של בעל הבית, בין לרב בין ביי ייביי, בן ייביבן לשמואל פטור, דהויין להו בור, וסתם גללים אפקורי מפקר להו ולא מצינו בו[ר] שחייב בו הכלים. ואמר רבה נכנס הוא לחצר חבירו שלא ברשות והזיק את בעל הבית או בעל הבית הוזק בו חייב, הזיקו בעל הבית בו חייב, הזיקו בעל הבית פטור. ולית לן למימר דרב פפא פליג עליה, אלא מפרש הוא ואמ׳ דאי ידע ליה בעל הבית ואזקיה לך רשותא לאפוקן לאזוקן לית לך רשותא, ואזדו לטעמיהו דאמ׳ רבה כול׳. והני שמועתא דרבה הילכתא נינהו, דלית מאן

דפליג עליה.

דוכתא אחני ליה בגוה והויא ליה חלר הניזק וחלר השותפין דפטור בה על השן ועל הרגלי ה"מ משותף לחבריה דחצר של שניהם אבל שור מעלמא דעל ואזיק לחד מינייהו ובער בשדה אחר נשמות כבן קרינן היינו טעמא כדמסיק משום דבעיא לניעותא שמגלה זרועותיה

ביה: ברשות הרבים. לאו דוקא כלומר לאו בשדה אחר דניזק קרינא ביה: מחי ברשום ומחי שלח ברשום. בקרן אין חילוק בין חלר הניזק לרה״ר אי אמרת בשלמא פטור וחייב בעל החלר היינו דשלא ברשות פטור דאין עליו לשמרו: ולה משלמה הלה הלי נוק. והאי פטור מנוק שלם קאמר וברשות חייב נ״ש: ברחת. עו: חביל. נתחמם: הכא ברשות קביל עליה נטירותה. דבהמתו. וטעמה דרבא לאו משום דקסבר דמאן דעל ברשות קביל עליה נטירותא דבהמות בעל חלר דהא איהו הוא דשני לעילי כולה רבנן היא ואוקי דבעל קדירות כי על ברשות לא קביל עליו נטירותא והכא כדמפרש טעמא לקמיה דלמיפא בעיה לניעותה והסתלקו מרוותה דהלר וגמרא דאותביה מהאשה שנכנסה לטחון משום דלה אסיק למילתיה הוא: למיפא בעיא לניעותא. שמגלה זרועותיה: ובעל חלר חייב בנוקי הבור. אם הפקיר רשותו ואף על גב דכתיב כי יכרה איש בור ולא [כי] יכרה שור בור ה"מ בבור ברה"ר דלאו עליה דידיה רמייה למלויי: הכא כיון דאית ליה למלוייה. מקמי דליפקריה דהא בור דידיה הוא וכי אפקר בתר הכי נותן תקלה ברה"ר: הווק בו. שנתקל בו: רבן פטור. קס"ד השתח רבן ושיבר כלים או נתקל בו בע"ה לחחר שרבץ: ונטנפו כליו. לחחר מיכן. ודוקא כליו אבל הוא עלמו החק חייב בעל השור ולא פטרינן ליה משום איש בור ולא שור בור דכל מידי דהוו דידיה בשעת נפילה כגון גללים וכגון שנפלה גמלו ולא העמידה מחייבינן ליה משום בור ואע"ג דאיהו לא כרייה אלא הגמל כרהו כיון דבשעת נפילה דידיה הוא ועליה לסלוקיה כמו דכרייה איהו דמי ואף על גב דמפקר ליה בתר שעתא ולא דמי לשורו שחפר בור ברשות הרבים דחפירה לאו דידיה היא ולדליל הנקשר ברגל התרנגול מאליו דדליל לאו דידיה הוא: והזיק. קרי בין מתכוין בין שאין מתכוין ומיהו בידים סזיקו: הווק. שוה היה עומד במקומו ובא בעל הבית ונתקל בו:

הוא אלא לרב דאמר עד דמפקר ליה מאי הוא אלא לרב האמר שמרי מפקר ליה מאיכא למימר שמרי סתם יגללים אפקורי מפקיר להו ואמר רבא ינכנס לחצר בעל הבית שלא ברשות והזיק את בעל הבית או בעל הבית הוזק בו חייב הזיקו בעל הבית פמור א"ר פפא "לא אמרן אלא דלא הוה ידע ביה אבל הוה ידע ביה הזיקו בעל הבית חייב מ"ם משום דאמר ליה נהי דאית לך רשותא לאפוקי לאזוקי לית לך רשותא ואזדו לטעמייהו דאמר רבא ואיתימא רב פפא

שאם לא היה מפקיר היה חייב לסלק מ"מ השתא דהפקירה פטור ופ"ה נראה יותר שאין נראה שחוזר ממה שלא פטר אלא כליו וחשיב האי מפקיר נוקין לאחר נפילת פשיעה שפושע הוא שמכנים שורו שלא ברשות שדרכו להרבין גללים:

הדיקן ב"ה פטור. וא"ת מתניתין היא בפרק המניח (לעיל דף לב: ושם) גבי מבקע דחייב כשמבקע ברה"י והזיק ברה"י אחר אבל הזיק באותו רשות היחיד פטור וי"ל דהוה סלקא דעתך התם משום דאיכא תרי ספיקי שמא לא תהא בקעת נתות וגם לא יבא שום אדם שם ויווק:

סויא שן בחלר הניוק. דכיון דיהיב ליה בעל חלר רשוחא לעיולי הבא ברשות קביד עדיה נפירותא. אע"ג דלעיל אמר רבא דאדרבה משום דברשות הוא דמהבל בע"ה נטירותא טפי ואפי׳ חנק את עלמו אלמא הורע כחו של בעל הבית ברשות הכא

בשעת לישה ומסלק מרוותה נפשיה ומש"ה פריך עליה מהאשה שנכנסה לטחון ולא רצה להקשות מכל הנך דמתניתין קדירות ופירות ושור דמאשה ניחא ליה למפרך דס"ד נפשייהו ['] דאשה מסלקי מרוותא

:טפי משום יחוד אע"ג דאמר מר איש בור ולא שור בור. כלומר ומתוך כך היה לנו לפטור בעל החצר וא"ת כ"ש דאי לא ממעטינן שור שהיה ראוי לפטור בעל החלר דהוה ליה למירמי חיובא אבעל השור וי"ל דה"ק אע"ג דאמר מר איש בור ולא שור בור והיה (כ) ראוי לפטור כל אדם בבור שכרה שור כלומר ומתוך כך היה לנו לפטור בעל החצר דה"ל למידרש מפסוק זה שלא יתחייב שום אדם בבור שכרה שור זה אין סברא לדרוש כך אלא כיון דעליה למלוייה כמאן דכרייה דמי ונראה °דאפי׳ אם מפרו אדם דבר חיובא הוא חייב בעל החצר בנזקי בור ועליה דידיה למלוייה והחופר משלם בנזקי החלר ול״ע: איש בור ולא שור בור. וא"ת והא לעיל (דף כב.) פטרינן בעל הגמל כשלא סכסכה למ"ד אשו משום ממונו אע"ג דלא כחיב איש אש ולא שור אש וי"ל דהתם נמי כתיב שלם ישלם המבעיר את הבערה דמשמע דוקא כשמבעיר

עלמו הוא משלם: ומינפן כליו. פ״ה דוקא כליו אבל הוא עלמו [הווק]

חייב בעל השור ולא פטרינן ליה משום איש בור ולא שור בור דכל מידי דהוה דיליה בשעת נפילה כגון בגללים וכן נפלה גמלו ולא העמידה דמחייבת ליה משום בור אע"ג דאיהו לא כרייה אלא הגמל כרהו כיון דבשעת כרייה דידיה הוא ועליה רמי לסלוקיה ולא סלקיה כמאן דכרייה דמי אף על גב דמפקיר להו בתר שעתה ולה דמי לשורו שחפר בור ברה"ר דחפירה לאו דידיה הוא ודליל הקשור ברגל התרנגול מאליו דדליל לאו דידיה הוא עכ"ל משמע מתוך פ״ה למאי דמסקינן סתם גללים אפקורי מפקר להו דלא פטרינן אלא כליו דוקא אבל הוא עלמו חייב ולר"י נראה דודאי מעיקרא דס"ד דלא אפקריה לא פטר אלא כליו אבל לפי המסקנא דאמר דמפקר להו אפי׳ הוא עלמו פטור מידי דהוה אמפקיר נזקיו לאחר נפילת אונס ונפילת גמלו מוקמינן דאתקל ואתקלא ביה גמליה או דרך שרעתא דנהרא דהוי פושע אבל הכא דלא פשע אע"פ

ח"מ סימן תיא סעיף ו: בוחטימיי ופ"ו מהלכות חובל ומזיק הלכה ג סמג שם וסימן ע טוש"ע ח"מ סימן שעח סעיף ד וסעיף שנח סעיף א וסימן תכא

הגהות הב"ח (א) גפ' אמרי סמס גללים. נ"ב עי' מ"ם מזה בב"מ לף סח ע"ב: (ב) תום' לף סוו של פלים ד"ה אע"ג דאמר וכו" והיה דומה לפטור כל

: סעיף

גליון הש"ם

תום' ד"ה אע"ג וכו' ראפילו אם חפרו. עיין לעיל דף כט ע״א תוס׳ ד״ה פליגי ולקמן דף מט ע"ב תוספות ד"ה ברה"י:

מוסף רש"י

משונה קרן בחצר הניזק. קרן תמה וכל תולדותיה קרי משונה הואיל ושינו את וסתן, שלא